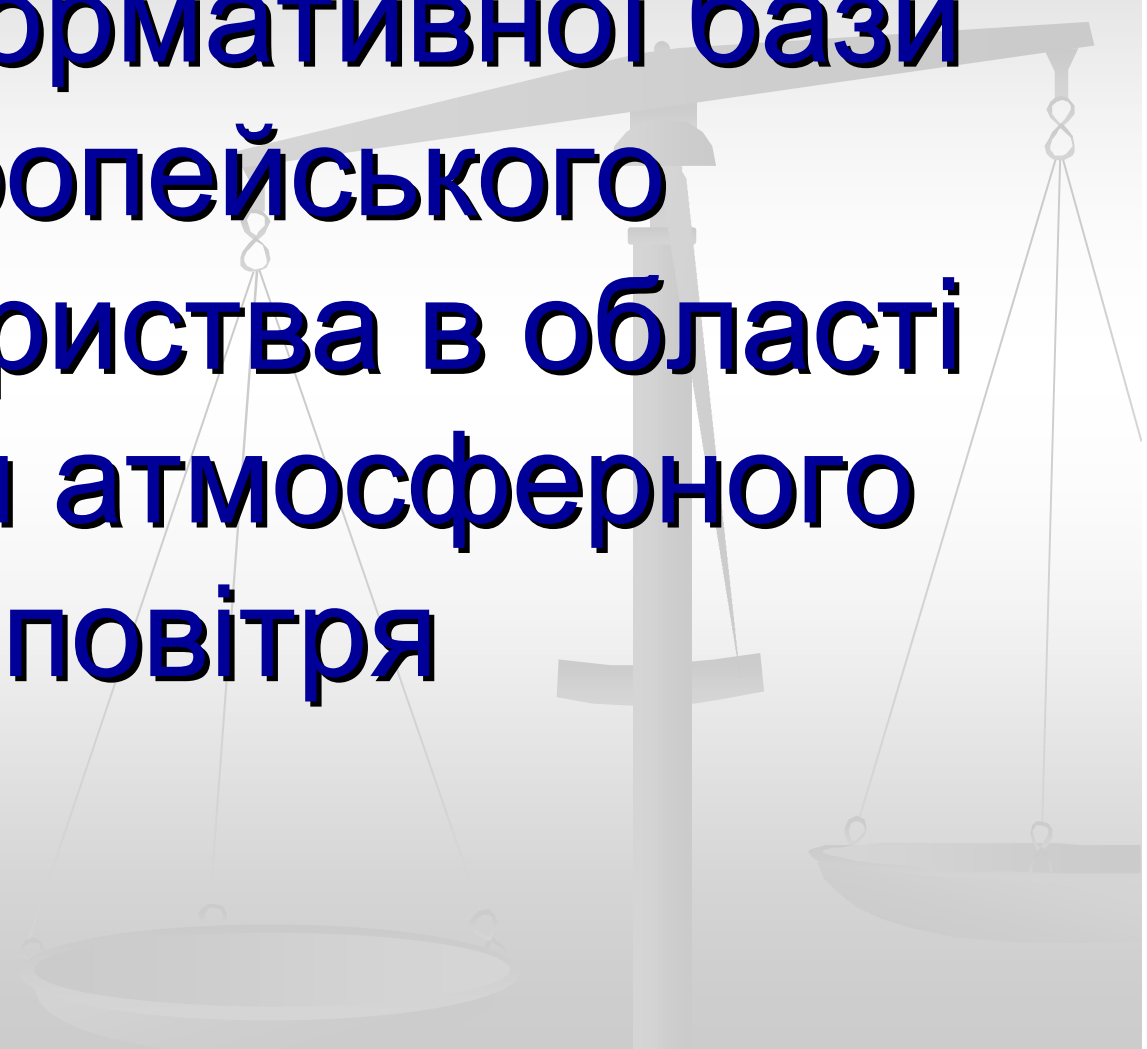

Education and Training

**Аналіз нормативної бази
Європейського
співтовариства в області
охорони атмосферного
повітря**

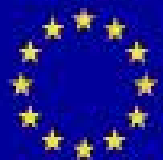

Законодавчі акти у сфері охорони атмосферного повітря можна умовно поділити на:

- I стандарти якості навколишнього повітря (граничні показники та керівні принципи);
- I вимоги до контролю якості продукції та обробки матеріалів;
- I моніторинг та обмін інформацією.

Стандарти якості навколишнього повітря (граничні показники та керівні принципи):

- I Рамкова **Директива 96/62/ЄС** «Щодо оцінки та контролю навколишньої атмосфери»
 - I дочірня **Директива 1999/30/ЄС** «Щодо обмежувальних рівнів для діоксиду сірки, діоксиду азоту і оксидів азоту, твердих частинок у навколишньому повітрі»
 - I дочірня **Директива 2000/69/ЄС** «Щодо обмежувальних рівнів для бензолу і чадного газу в навколишньому повітрі»
 - I дочірня **Директива 2002/3/ЄС** «Щодо озону в навколишньому повітрі»
 - I дочірня **Директива 2004/107/ЄС** «Щодо миш'яку, кадмію, ртуті, нікелю і багато-ароматичних вуглеводнів у навколишньому повітрі»
- I **Директива 2001/81/ЄС** «Щодо національних граничних величин викидів деяких забруднювачів атмосфери»
- I **Директива 96/61/ЄС** «Щодо всеохоплюючого запобігання і контролю забруднень»

Вимоги до контролю якості продукції та обробки матеріалів:

- I **Директива 99/13/ЄС** щодо викидів летючих органічних сполук при використанні органічних розчинників
- I **Директива 98/70/ЄС** (зі змінами та доповненнями **2000/71/ЄС**) щодо якості бензину та дизельного палива
- I **Директива 94/63/ЄС** щодо викидів внаслідок зберігання та реалізації бензину та моторного палива
- I **Директива 99/94/ЄС** щодо палива та викидів вуглекислого газу CO₂ новими пасажирськими транспортними засобами
- I **Директива 70/220/ЄЕС** (з актами, що містять зміни і доповнення) щодо гармонізації законодавства країн-членів ЄС у сфері заходів з протидії забрудненню повітря викидами транспортних засобів
- I **Директива 97/68/ЄС** (з актами, що містять зміни і доповнення) щодо гармонізації законодавства країн-членів ЄС у сфері заходів з протидії забрудненню повітря газоподібними та сипкими викидами, що виникають при роботі двигунів внутрішнього згорання, встановлених на нетранспортних засобах
- I **Директива 2000/25/ЄС** (з актами, що містять зміни і доповнення) Європейського Парламенту та Ради від 22 травня 2000 року щодо заходів із запобігання та протидії викидам газоподібних та сипких забруднювачів, що виникають при роботі двигунів сільськогосподарських та лісгосподарських тракторів
- I **Директива 2001/80/ЄС** щодо встановлення обмежень на викиди окремих забруднювачів у повітря великими агрегатами згорання
- I та інші

Моніторинг та обмін інформацією:

- І ***Рішення 93/389/ЄЕС*** (змінене та доповнене ***Рішенням 1999/296/ЄС***) щодо моніторингу викидів вуглекислого газу CO₂ та інших парникових газів;
- І ***Рішення 86/277/ЄЕС*** щодо Протоколу про довгострокове фінансування ЕМЕР.

Education and Training

Директива Ради 96/62/ЄС

**«Щодо оцінки та контролю
навколишньої атмосфери»**

Цілі:

- I розробити й установити нормативи якості оточуючого повітря
- I оцінити якість оточуючого повітря країн-членів на основі спільних методів та критеріїв
- I отримати адекватну інформацію щодо якості оточуючого повітря та забезпечити доступ до неї громадськості
- I підтримувати якість оточуючого повітря там, де вона задовільна та покращувати її в інших випадках

Речовини, що мають враховуватись при оцінці та контролі якості оточуючого повітря

Досліджуються на початковій стадії

- I сірчаний ангідрид
- I діоксид азоту
- I висівні частинки типу сажі (включаючи PM_{10})
- I суспендована речовина
- I свинець
- I озон

Інші забруднювачі повітря

- I бензол
- I оксид вуглецю
- I багато-ароматичний вуглеводень
- I кадмій
- I миш'як
- I нікель
- I ртуть

Керівні принципи відбору речовин, забруднюючих повітря, що беруться до розгляду

- I Можливість, серйозність та частота наслідків, що стосується здоров'я людини та стану навколишнього середовища в цілому, особлива увага має надаватись необоротним впливам.
- I Всеохоплююча та висока концентрація забруднюючих речовин в атмосфері.
- I Перетворення у навколишньому середовищі або метаболічні зміни, оскільки ці зміни можуть призвести до виробництва більш токсичних хімічних речовин.
- I Стабільність у навколишньому середовищі, особливо якщо забруднююча речовина не розкладається і може накопичуватися в організмах людей, навколишньому середовищі або в харчових ланцюгах.
- I Вплив забруднюючої речовини:
 - розмір населення, життєвих ресурсів або екосистем, що можуть піддаватись забрудненню,
 - існування особливо вразливих цілей в зоні, що розглядається.
- I Методи оцінки ризику можуть також використовуватись.

Фактори, що мають бути взяті до уваги при встановленні обмежувальних рівнів та критичних меж

- I ступінь вразливості груп населення, та особливо вразливих підгруп
- I кліматичні умови
- I вразливість флори і фауни та їх мешканців
- I історична спадщина, що піддається забруднюючим речовинам
- I економічна і технічна придатність
- I передача забруднюючих речовин на далекі відстані, серед яких - вторинні забруднюючі речовини, включаючи озон

Забруднююча речовина

**Встановлення
обмежувальних рівнів
та критичних меж
для якості оточуючого повітря**

**Перевищення
обмежувальних рівнів**

**Розробка критеріїв та технологій
для кожної забруднюючої речовини
відповідно до розміру агломерацій
або рівнів забруднюючих речовин
у зонах, що перевіряються**

**Встановлення тимчасової
припустимої межі
з метою досягти
обмежувального рівня
не пізніше кінця періоду,
який має бути визначений
для кожної окремої
забруднюючої речовини
після встановлення
зазначеного рівня**

**Оцінка якості
оточуючого повітря**

Покращення якості оточуючого повітря

Рівні забруднень вищі за обмежувальний рівень

Розробка плану дій з метою досягнення обмежувального рівня протягом обмеженого визначеного періоду часу

Кожні 3 роки Комісія перевіряє виконання планів та програм

Рівні забруднень нижчі за обмежувальний рівень

Підтримання наявної якості повітря

Рівні забруднень перевищують критичні межі

Вживання необхідних заходів для інформування громадськості

Подання до Комісії інформації про зафіксовані рівні

Education and Training

Директива Європейського Парламенту і Ради 2001/81/ЄС

**«Щодо національних граничних
величин викидів деяких
забруднювачів атмосфери»**

Цілі:

Довготермінова ціль:

обмеження викидів
закислюючих та
евтрофікуючих
забруднювачів і
попередників озону для не
перевищення критичних
рівнів і навантажень й
ефективного захисту всіх
людей від визнаних ризиків
для здоров'я

Термін:

2020 рік

Проміжна ціль:

досягнення національних
граничних величин викидів
для покращення захисту
навколишнього
середовища і здоров'я
людини в Співтоваристві
від ризику негативного
впливу закислення,
евтрофікації ґрунтів і
приземного озону

Термін:

2010 рік

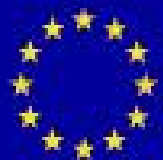
Сфера дії директиви поширюється на такі речовини:

- n діоксид сірки (SO₂)
- n оксиди азоту (NO_x)
- n летючі органічні сполуки (ЛОС)
- n аміак (NH₃)

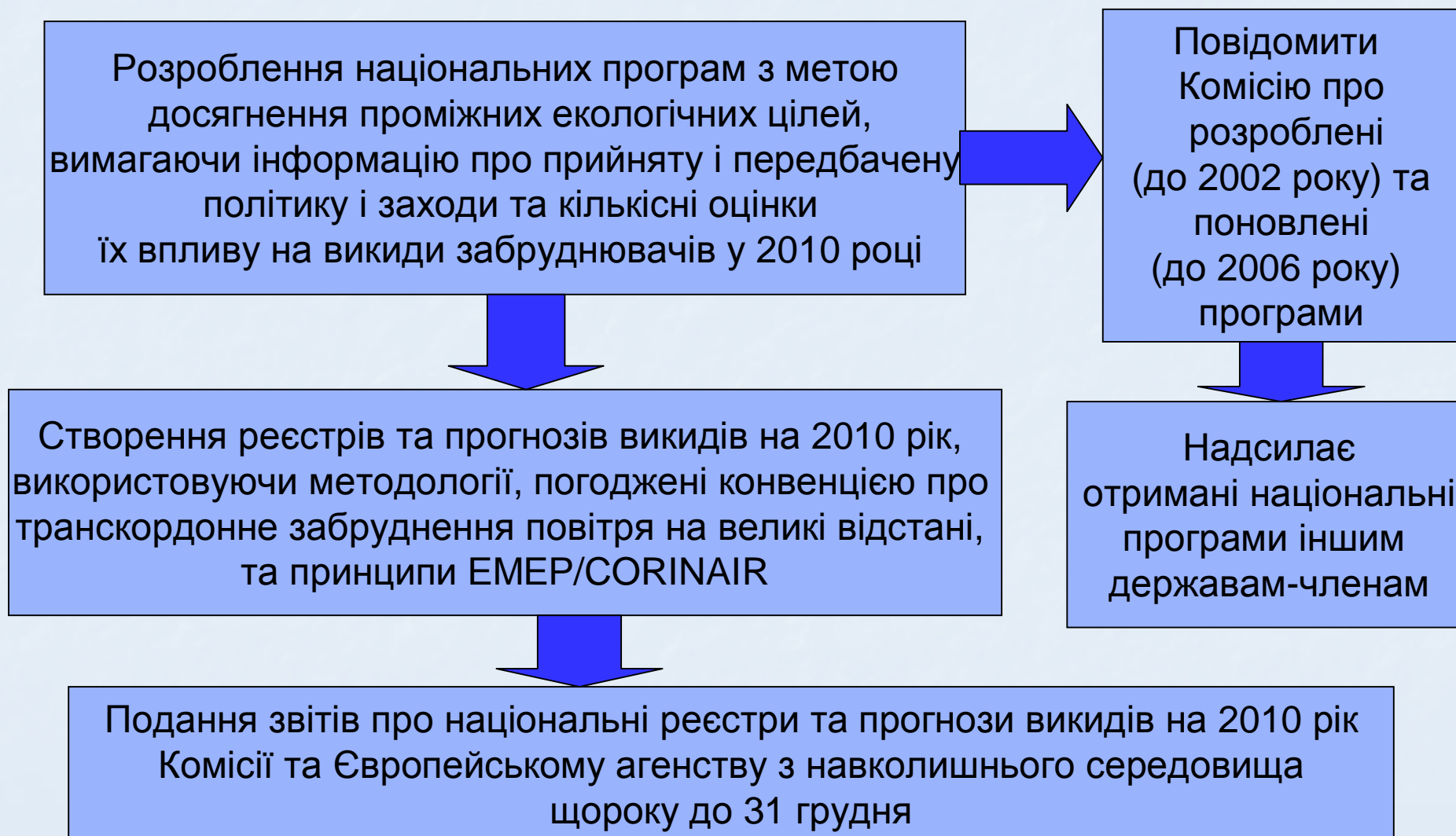

Національні граничні величини викидів

Країна	SO ₂ кілотонни	NO _x кілотонни	ЛОС кілотонни	NH ₃ кілотонни
Австрія	39	103	159	66
Бельгія	99	176	139	74
Данія	55	127	85	69
Фінляндія	110	170	130	31
Франція	375	810	1050	780
Німеччина	520	1051	995	550
Греція	523	344	261	73
Ірландія	42	65	55	116
Італія	475	990	1159	419
Люксембург	4	11	9	7
Нідерланди	50	260	185	128
Португалія	160	250	180	90
Іспанія	746	847	662	353
Швеція	67	148	241	57
Великобританія	585	1167	1200	297
ЄС 15	3850	6519	6510	3110

Діяльність держав-членів відповідно до даної директиви:

У 2008 р. Комісія надає звіт Європейському Парламенту про:

- I прогрес досягнутий в імплементації національних граничних величин викидів
- I ступінь досягнення проміжних екологічних цілей до 2010 року
- I ступінь можливого досягнення довготермінових цілей до 2020 року

Звіт включає

Економічну оцінку

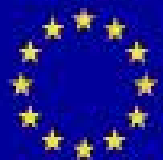
затратоефективність

вигоду

оцінку прямих витрат і вигоди

Соціально-економічний вплив імплементації національних граничних величин викидів на окремі держави-члени і сектори

Оцінку, до можливих необхідних меж, подальшого скорочення викидів із метою досягнення проміжних екологічних цілей

Звіти супроводжуються, якщо це доцільно, пропозиціями щодо

змін національних граничних величин
з метою досягнення проміжних
екологічних цілей і/чи змін до
таких проміжних екологічних цілей

можливого подальшого зменшення
викидів із метою досягнення,
бажано до 2020 року,
довготермінових цілей цієї Директиви

заходів для забезпечення
дотримання граничних величин

Повноваження держав-членів

- І Держави-члени приймають закони, постанови й адміністративні положення, необхідні для дотримання даної Директиви і повідомляють про це Комісію
- І Держави-члени визначають штрафи, які застосовують до порушень національних положень, прийнятих згідно з цією Директивою

Education and Training

Директива Ради 96/61/ЄС

**«Щодо всеохоплюючого
запобігання і контролю
забруднень»**

Education and Training

Мета:

досягнення всеохоплюючого запобігання та контролю забруднення шляхом втілення механізмів контролю відходів задля досягнення високого рівня захисту навколишнього середовища в цілому

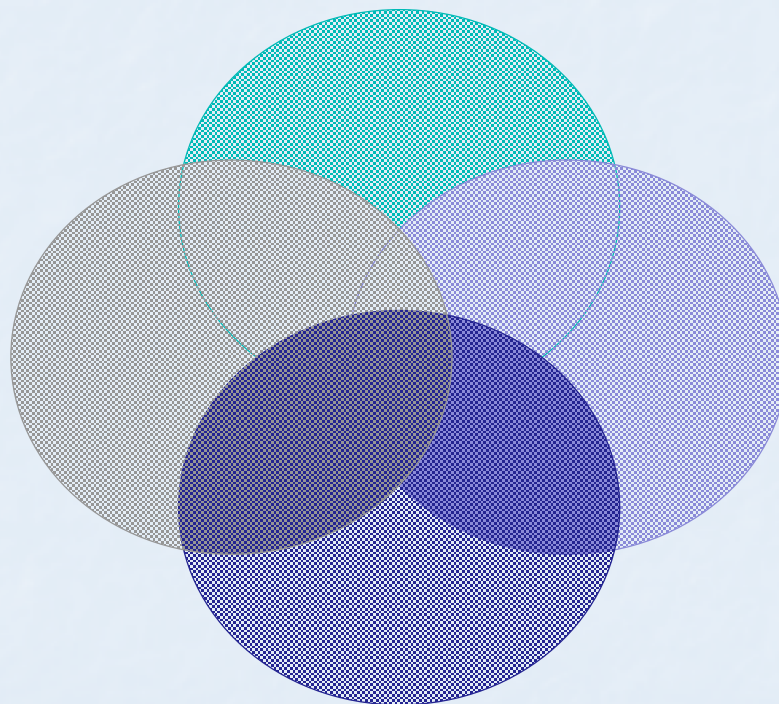
Сфера дії

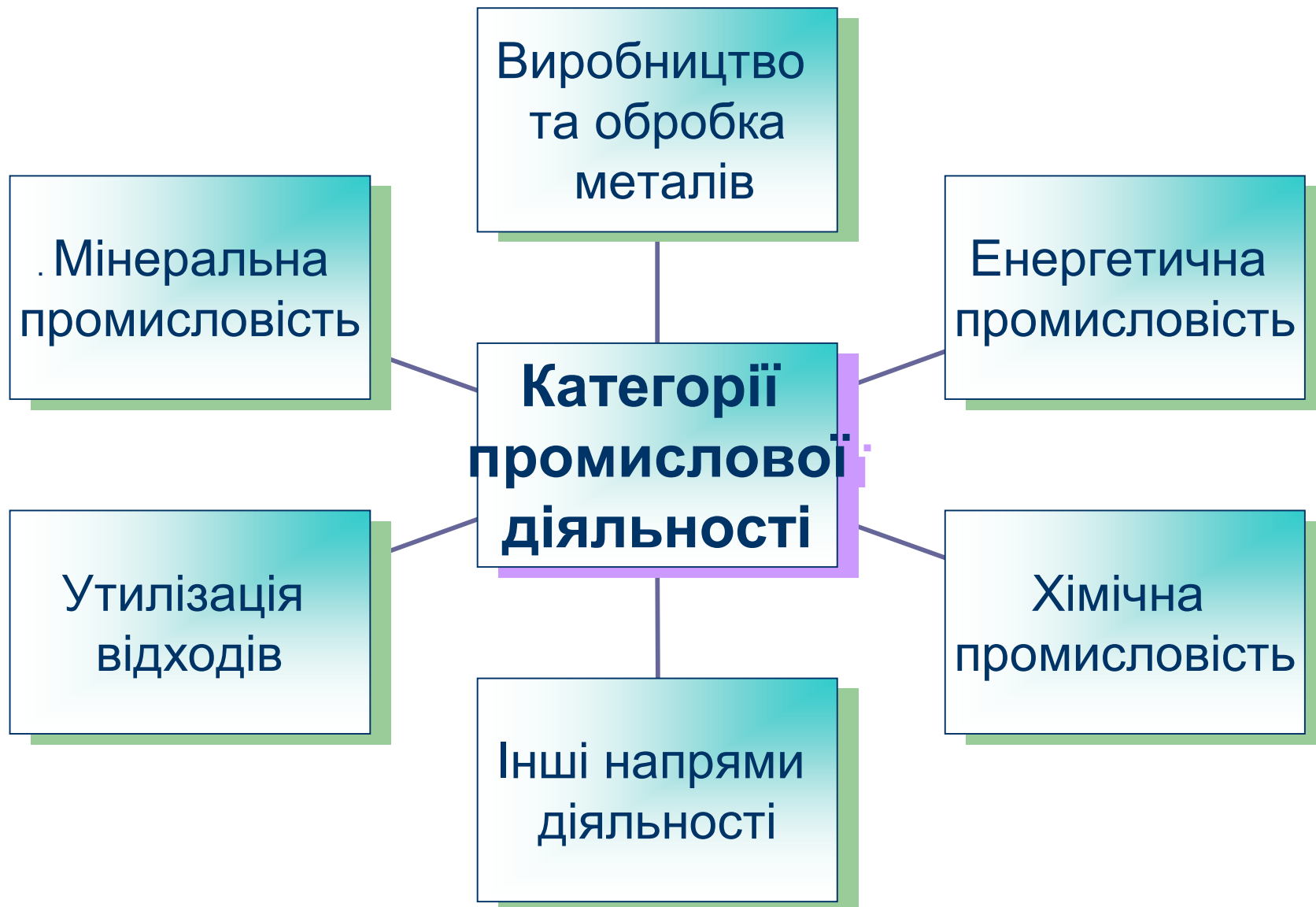
атмосфера

вода

грунт

ВІДХОДИ

Зокрема, до інших напрямів діяльності належать:

- І *Обробка та переробка, призначені для виробництва харчових продуктів з:*
 - І *тваринної сировини (відмінної від молока) із обсягом кінцевого продукту більше ніж 75 тонн у день*
 - І *рослинної сировини із обсягом кінцевого продукту більше ніж 300 тонн у день (середній кварталний обсяг)*
- І *Обробка та переробка молока, причому кількість отриманого молока сягає більш ніж 200 тонн у день (середній річний обсяг)*
- І *Устаткування для розташування або повторного використання тваринних туш та тваринних відходів із потужністю обробки, що перевищує 10 тонн у день*
- І *Устаткування для інтенсивного розведення домашньої птиці чи свиней з більш ніж:*
 - І *(a) 40 000 місць для домашньої птиці*
 - І *(b) 2 000 місць для свиней (більш ніж 30 кг)*
 - І *(c) 750 місць для свиноматок*

Основні положення Директиви

- І Існуюче устаткування підлягає ліцензуванню
- І Ніяке нове устаткування не експлуатується без ліцензії
- І Держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення належного виконання усіх умов та етапів процедури ліцензування як з боку власника устаткування, так і з боку компетентних органів

Заяви на отримання ліцензії містять опис

- I устаткування та його функціонування
- I сировинних та супутніх матеріалів, інших речовин та енергії, які використовуються для роботи устаткування або ним виробляються
- I джерел викидів, що вивільнюються під час роботи устаткування
- I стану об'єкта, де функціонує устаткування
- I природи та об'єму передбачуваних викидів, що вивільнюються під час роботи устаткування як у кожному з сфер навколишнього середовища, так і зазначення істотного впливу викидів на навколишнє середовище в цілому
- I запропонованої технології та інших технологій, які мають запобігати або, якщо це не можливо, зменшувати викиди, що вивільнюються під час роботи устаткування
- I якщо це необхідно, заходів, які мають на меті запобігання та утилізацію відходів, які виробляються під час роботи устаткування
- I подальших запланованих заходів відповідності загальним принципам головних зобов'язань власника
- I запланованих заходів з метою контролю викидів в навколишнє середовище

Устаткування має відповідати вимогам

- I вжито усіх відповідних превентивних заходів для запобігання забруднення, зокрема, через використання найкращих доступних технологій
- I не викликано ніякого істотного забруднення
- I відповідно до Директиви Ради 75/442/ЄЕС від 15 липня 1975 року щодо відходів уникається виробництво відходів
- I якщо ж відходи вироблені, вони утилізуються або, якщо це технічно та економічно неможливо, знищуються, уникаючи при цьому або зменшуючи будь-яку шкоду навколишньому середовищу
- I енергія використовується раціонально
- I вжито необхідних заходів для запобігання нещасних випадків та обмеження їх наслідків
- I вжито необхідних заходів для повного зупинення діяльності з метою уникнення будь-якого ризику забруднення та повернення об'єкту до задовільного стану

Процедура отримання та функціонування ліцензій

Education and Training

ОСНОВНІ
ПОЛОЖЕННЯ
ЛІЦЕНЗІЇ

Обмеження обсягів викидів для:

- | Діоксиду сірки й інших сірчаних сполук
- | Окисів азоту та інших азотних сполук
- | Окису вуглецю
- | Летких органічних сполук
- | Металів та їхніх сполук
- | Пилу
- | Азбесту (окремі частинки, волокна)
- | Хлору і його сполук
- | Фтору і його сполук
- | Миш'яку і його сполук
- | Ціанідів
- | Речовин та препаратів, наявність у яких онкогенних чи мутагенних властивостей або здатності впливати на репродукцію через повітря було доведено
- | Поліхлоринованих дібензодіоксинів і поліхлоринованих дібензофуранів

Education and Training

Використання найкращих доступних технологій

Обмеження якості викидів та еквівалентні параметри і технічні характеристики спираються на найкращі доступні технології без чітко фіксованого використання будь-якої техніки або особливої технології, але беруться до уваги технічні характеристики устаткування, його географічне розташування та стан місцевого навколишнього середовища.

Education and Training

Дотримання стандартів якості стану навколишнього середовища

Якщо стандарти якості стану навколишнього середовища вимагають більш суворих умов, ніж ті, яких можливо досягти використовуючи найкращі доступні технології, ліцензія має передбачати додаткові заходи, безперешкодно до інших заходів, які можуть бути вжиті для дотримання стандартів якості стану навколишнього середовища.

Education and Training

Умови мінімізації забруднення

При будь-яких умовах положення ліцензії містять умови мінімізації забруднення на далекі відстані чи транскордонного забруднення і забезпечують високий рівень захисту навколишнього середовища в цілому.

Education and Training

Вимоги контролю за викидами

Ліцензія містить відповідні вимоги контролю за викидами, які визначають методологію вимірювання та їх частоту, процедури оцінки та зобов'язання постачати компетентному органу інформацію, яка вимагається для перевірки відповідності ліцензії.

Заходи щодо умов функціонування, відмінних від нормальних

Якщо існує ризик нанесення шкоди
навколишньому середовищу,
передбачаються відповідні умови для:

- I запуску устаткування
- I наслідків несправності
- I раптової зупинки
- I повного зупинення експлуатації

Обмін інформацією

- n З метою обміну інформацією держави-члени вживають необхідних заходів для надсилання Комісії кожні три роки, доступні дані щодо обмеження обсягу викидів визначених певним родом діяльності щодо найкращих доступних технологій, при застосуванні яких вивільняються ці обсяги викидів.
- n Комісія повинна організувати між державами-членами і підприємствами обмін інформацією стосовно найкращих доступних технологій, пов'язаних з ними засобів контролю, а також досягнутого в цій галузі прогресу.
- n Кожні три роки Комісія опубліковує результати обміну інформацією.

Education and Training

Дякуємо за увагу!

A faint, light gray background image of a balance scale, symbolizing justice, fairness, or equilibrium. The scale is positioned behind the text.